

CHRISTIAN KRACHT

1979

Översättning Anna Bengtsson

ERSATZ

© 2001 Verlag Kiepenheuer & Witsch, Köln

© 2016 Ersatz, Stockholm

Originalets titel 1979

Översättning från tyska Anna Bengtsson

Redaktör Joakim Sundström

Korrekturläsare Ola Wallin

Omslag Håkan Liljemärker

Grafisk form & sättning Ola Wallin

Tryck Spindulys, Litauen 2016

ISBN 978-91-87891-49-6

www.ersatz.se

Av Christian Kracht har tidigare utgivits:

Jag kommer vara här i solsken och i skugga (2011)

Imperium (2013)

Faserland (2014)

DEL I. ETT 15

TVÅ 28

TRE 42

FYRA 55

FEM 61

SEX 71

SJU 81

DEL II. ÅTTA 107

NIO 114

TIO 121

ELVA 135

TOLV 143

Till Olaf Dante Marx

Alla här beskrivna personer och händelser, bortsett från enstaka historiska personer, är fritt påhittade. Likheter med levande personer eller faktiska händelser är oavsiktliga.

*Historia som upprepar sig blir fars.
Fars som upprepar sig blir historia.*

– JEAN BAUDRILLARD

Everything's gone green.

– NEW ORDER

DEL I.

Iran, början av 1979

ETT

På vägen till Teheran tittade jag ut genom bilfönstret, jag blev lite illamående, och jag höll mig fast i Christophers knä. Hans byxben var alldeles blött av de spruckna blåsorna. Vi åkte förbi ändlösa rader av björkar. Jag sov.

Senare stannade vi till för att friska upp oss med något. Jag tog ett glas te, Christopher drack läsk. Det blev mycket snabbt natt.

Det fanns några militärkontroller, för det rådde undantagstillstånd sedan september, vilket ju egentligen inte betydde något i de här länderna, sade Christopher. Vi vinkades förbi, en gång såg jag en arm omlindad med ett vitt bandage och en ficklampa som lyste oss i ansiktet, sedan åkte vi vidare.

Luften var dammig, då och då luktade det majs. Vi hade bara två kassetter med oss; vi lyssnade först på Blondie, sedan Devo, sedan Blondie igen. Det var Christophers kassetter.

Vi nådde Teheran tidigt på kvällen och bytte om på hotellet. Det var ett snarast enkelt hotell. Vi behövde ju bara sova där, hade Christopher sagt, och därför var det inte värt att ta in på ett dyrare hotell. Han hade förstås rätt.

Vårt rum låg på femte våningen, golvet var belagt med

en grå matta som bucklade sig fult här och var. Väggarna var klädda med en gulaktig tapet, över det lilla skrivbordet hade någon hängt en stadsvy över Teheran, fast i en absurt sned vinkel mot bordet, så att ramens proportioner såg helt fel ut.

Christopher satte sig på sängkanten och lade surmulet om sina vader med gasbinda. Alldeles nyss hade våningsvärden kommit med en kylande salva på en vit plastbricka, ihop med en fruktkorg som såg lite dubiös ut. Jag hade gett honom några dollarsedlar och sedan stängt rumsdörren efter honom.

Det gick en timme. Jag skalade ett äpple till mig själv, sedan bläddrade jag en stund i Koranen som låg på nattduksbordet, i engelsk översättning av Mohammed Marmaduke Pickthall.

Jag hade köpt Koranen för några veckor sedan i en engelsk bokhandel i Istanbul och ärligt talat haft väldigt svårt att koncentrera mig på den. Jag läste vissa suror tre gånger utan att egentligen läsa dem. Jag lade bort boken igen, tände det stora lysröret som hängde ovanför byrån och gick till garderoben.

Medan jag valde skjorta rökte Christopher en cigarett. Han hade duschat, svept en handduk om höfterna, nu låg han på sängen med handen under nacken, stirrade upp i taket och väntade på att han skulle torka. Vi hade inte sagt ett ord till varandra sedan Qazvin.

Han hade velat se Alamuts fästning som låg i närheten, jag hade åkt med, fastän det inte intresserade mig särskilt mycket. Jag var inredningsarkitekt, jag inredde bostäder. Christopher hade ordnat ett och annat uppdrag åt mig, ibland var det ett helt hus, oftast inte. Arkitektur var för komplicerat för mig, att inreda var ju tillräckligt svårt.

Christopher sade jämt att det var för att jag är lite dum, och det kanske han hade rätt i. Från korridoren kom dammsugarljud. Vi teg tillsammans. Det började bli fånigt.

»Du behöver inte följa med på festen om du inte vill.«

»Jo, jo, jag följer med«, sade han och fortsatte att iaktta röken som steg mot taket. Han såg i mitt tycke lite löjlig ut, med de bandagerade benen som slutade med ljusbruna herrskor, utan strumpor. Hans beigea manchesterbyxor låg fortfarande på resväskan bredvid sängen. Benen hade börjat vätska igenom bandagen igen.

Hans ljusbruna herrskor var från Berluti, Christopher hade en gång berättat att det var de bästa skorna i världen, det fanns till och med en klubb för Berlutiägare, de brukade träffas i närheten av Place Vendôme för att putsa sina skor med Krug.

Jag stängde av luftkonditioneringen, han reste sig, hasade bort till fönstret och satte på den igen.

»Luftkonditionering är ett uttryck för civilisation«,

sade han. »Dessutom känner jag mig fruktansvärt varm. Jag behöver den.«

»Ja, jag vet. Du kan väl bara stanna här på hotellrummet.«

»Nej, absolut inte.«

»Jag följer med enbart för att jag behöver en drink«, sade han och tryckte ner cigaretten i askfattet. »I det här landet finns det ju inte *en* enda riktig dryck.«

»Ska jag hjälpa dig med byxorna?«

»Nej, tack.«

Han satte sig upp, strök håret ur pannan, tog byxor som han lagt på resväskans lock och gled försiktigt i dem, utan att ta av sig skorna. Han grimaserade som om det gjorde mycket ont. Hans manchesterbyxor var ju ändå vida nertill, det fanns gott om plats, byxbenen var tämligen utsvängda.

Mina egna byxor lade jag in med säkerhetsnålar, jag tålde inte utsvängda byxor längre, Christopher sade att det där med säkerhetsnålarna såg förskräckligt ut, men snälla.

Han hade inte rakat sig på över en vecka. Hans hy verkade gulnad, trots solbrännan i pannan. Hans kindknotor och hans adamsäpple var ännu mer framträdande än vanligt.

»Men vill du inte stanna här ändå? Jag är tillbaka om en timme, så kan du vila under tiden.«

»Nej, nej.«

Han höll armen mot pannan, för att känna efter om han hade feber och i så fall hur hög. Då såg han väldigt *charming* ut. Han hade ju så vackert hår, det räckte ner till stället där hans käke mötte halsen.

»Det blir nog bra, med den värden. Han är ju otroligt trevlig, även om han kräver konstiga saker av en, konstiga för dig åtminstone«, sade han. »Dessutom kommer den stora Googoosh att vara där.«

Googoosh var en persisk schlagersångerska, Christopher älskade henne över allt annat, han hade alla hennes plattor, jag tyckte att hon lät som Daliah Lavi, fast bättre.

»Oroa dig inte, det blir nog bra«, sade han igen. Sedan valde han en ljusblå Pierre Cardin-skjorta, han hade med sig tolv precis likadana, och spände ett brett, slitet läderbälte om sina alldeles för smala höfter.

Jag tog på mig ett par sandaler, gick in i badrummet, tvättade ansiktet, kontrollerade mitt utseende i spegeln och använde sedan nagelsaxen för att snygga till mustaschspetsarna som vuxit sig för långa. Jag gillade inte när mustaschändarna hängde ner i mungiporna på mig. Ett eller två hårstrån som stack ut ur höger näsborre klippte jag också av.

Sedan tog jag min paisleymönstrade sidennäsduk, vek den och stoppade den i fickan, ihop med cigarettetuiet av sköldpaddsskal. Jag rökte inte mycket, bara när jag

drack eller blev upprörd, eller efter maten. Genom badrumsfönstret hördes nattliga ljud; en polissiren, en bil som startade.

»Kom, vi går. Har du allt?»

»Ja, självklart«, sade han. »Rumsnyckel, pengar, pass. Jag har alltid allt.« Han tittade ner på mig och drog på höger mungipa tills den berömda Christophergropen framträdde.

»Måste du verkligen ha på dig de där sandalerna? De ser ut så att man skäms«, sade han.

»Att bära sandaler, *dear*, är en spark i ansiktet på bourgeoisien.«

»Fitta«, sade Christopher.

Jag låste dörren till rummet och vi gick längs hotellkorridoren. Christopher haltade. Två hotellstäderskor som stått och pratat med varandra lutade mot en handduksvagn tystnade när vi gick förbi. Båda var klädda i heltäckande svarta kåpor. Det enda som syntes av dem var deras något fylliga ansikten. De vände sig bort och såg ner i golvet.

»Asgamar«, sade Christopher när han passerade.

»Lägg av.«

»Men det är ju så.«

»Christopher.« Det lät mjukare än det skulle låta.

»De är bara städerskor.«

»Jag bryr mig ärligt talat inte«, sade han och tryckte på hissknappen. »De är feta, fula, och de kan inte ens

räkna till tio, så dumma är de. De äter as. De kommer att rota igenom våra väskor när vi är borta, du ska få se.«

Han drog ett bloss på cigaretten och knäppte iväg den mot askkoppen bredvid hissen, så att glöden yrde från väggen och fimpen föll ner på mattan.

Kvinnorna tittade bort mot oss, den här gången med riktig fientlighet i blicken, och när hissdörren öppnades ropade en av dem ganska högt *Marg Bar Amerika!* efter oss, och jag kunde se att de båda kvinnorna var rasande på riktigt nu, det var inte bara inbillning; sådana saker gjorde Christopher alltid med avsikt: överförde sina hjärnspöken på verkligheten, ända tills de faktiskt existerade.

I hissen såg vi på de lysande siffrorna ovanför dörren som räknade neråt. Jag vred och vände på rumsnyckeln i min hand. Ingen av oss visste vart vi skulle titta. Christopher torkade av munnen och pannan med en näsduk. Han svettades, fastän han inte hade feber.

»Jag är verkligen helt fruktansvärt törstig«, sade han. Jag sade inget.

Hissdörren öppnades äntligen. Lobbyn var tom på människor, förutom en hovmästare som snabbt försvann när han såg oss komma ut ur hissen.

Utomhus var det svalt. Jag var glad att jag hade tagit på mig en pullover under kavajen nyss. Just den här pullovern tyckte jag särskilt mycket om, den var ett mellan-

ting mellan tunn norgetröja och Cecil Beatons kvällspullover och var mönstrad med abstrakta renar.

Chauffören bar fortfarande solglasögon, fastän klockan redan var åtta på kvällen och det var mörkt. Han höll upp dörren till en ny, beigefärgad Cadillac Coupé de Ville, och Christopher klev omständligt in i baksätet, och i det ögonblicket hatade jag honom mycket.

Och sedan, direkt efter, skämdes jag över känslan, jag tänkte på hans vätskande ben, på hans spelade hjälplöshet, som var så intagande, och på hans faktiskt okuvliga självsäkerhet, och så skämdes jag alltså och tittade ut genom bilfönstret.

Vi åkte uppåt genom breda alléer. Teheran var byggt på en bergssluttning, så att man hela tiden åkte uppför. Små bäckar kantade gatorna, unga lönnar svalkade sina rötter i vattnet som evigt flöt ner från berget. Familjer promenerade förbi eleganta, klart upplysta butiker. I flera gatukorsningar stod bilar från militärpolisen och kontrollerade fordonen, vi vinkades hela tiden igenom.

Det var en klar, kylig kväll, jag vevade ner rutan och lät min vänstra arm hänga ut, och den sköna fartvinden kylde min svettiga handflata. Christopher satt orörlig bredvid mig och såg ut genom det andra fönstret. Jag ville ta hans hand i min, det var ju också därför jag hade svalkat min egen hand, men sedan lät jag bli.

Vi närmade oss en motorvägsbro med ett brett svart tygstycke som hängde från räcket. På det stod det med röda bokstäver *Death to America – Death to Israel – Death to the Shah*. Ett par soldater var sysselsatta med att slita ner tygstycket. En officer i solglasögon stod bredvid och gav anvisningar, vår bil åkte under bron och officeren vände sig om och tittade efter oss – jag kunde se honom och hans speglade solglasögon klart och tydligt i skenet från gatubelysningen.

Jag gillade vår chaufför. Han tog av sig solglasögonen, tittade i backspeglarna, jag tittade också in i den, och våra blickar möttes kort. Han hette Hassan och visste mycket om både det ena och det andra. I förrgår, nära Qazvin, hade han bjudit hem oss till sig, och jag hade varit glad över pratstunden, eftersom Christopher och jag tyvärr inte hade haft mycket att säga till varandra på över ett år, det vill säga, på sistone hade det blivit svårt att prata med honom, eftersom allting verkade så likformigt, det var bara ett utbyte av formler, allt hade blivit som en sådan där hemsk köksritual; som om någon lagade mat och provsmakade och allt det där, och sedan står det ingen där, som ser på och gläder sig.

Hassan bodde i en äppelodling, hans hus var ett enkelt stenhus vars ljusbruna väggar var behandlade med en vacker putsteknik. Vi hade pratat om äppelskörden – han skördade även tomater – och druckit hett te, som hans blyga fru fyllde på så fort glaset blev tomt.

Efter en stund skickade han ut sin fru ur rummet, reste sig och hämtade något ur en byrålåda. Han vecklade upp det mycket försiktigt, som om det var ömtåligt. Det var ett inramat foto av Farah Diba, shahens fru.

»Är hon inte underbart vacker? Hon är så full av oral. Hur säger man? Oral?«

»Oralsex?«

»Ja. Av löftet om en bättre värld«, sade Hassan. Under tiden hade Christopher ryckt på axlarna och gått ut för att promenera, som han sade.

Hassan blåste bort dammet från fotot och torkade av det med ärmen. Han reste sig, ställde fotot på byrån, satte en kassett i bandspelaren, och vi lyssnade på Ink Spots.

*My prayer
is to linger with you
at the end of the day
in a dream that's divine.
My prayer
is a rapture
in blue ...*

»Ink Spots«, sade Hassan.

»Hm, ja, Ink Spots.«

»Det är väldigt vacker musik, fastän den kommer från Amerika. Hör ni?«

»Åh ja, visst. Det är väldigt vackert.« Jag tänkte på att Hassan egentligen var vår chaufför, men det spelade plötsligt ingen roll.

My prayer – is a rapture in blue, kom det ur högtalarna.

»Den här musiken sjungs av slavar. Det är därför den är så sorglig.«

»Men det finns inga slavar i Amerika längre.«

»Jo, jo, i sydstaterna. Svarta slavar. Det har jag läst.«

»Hassan, jag garanterar att det inte finns några slavar i sydstaterna längre. Det är bara propaganda, det som ni har hört.«

»Ni är inte så värst mycket muslim.« Det var ingen fråga, utan ett konstaterande.

»Nej, det kan man inte direkt säga.«

»Synd. Så dansa åtminstone med mig«, sade Hassan.

Jag reste mig, och vi dansade en stund ihop till Ink Spots, var och en för sig, i varsitt hörn av den stora mattan från Buchara, som var Hassans hela rikedom, medan Farah Diba tittade på från byrån.

När Christopher kom tillbaka till huset från sin promenad var kassetten slut. Hassan tog den ur bandspelaren och tryckte den i min hand.

»Till er«, sade han. »En gåva.«

Jag stoppade kassetten i byxfickan och skakade Hassans hand, fastän jag inte alls ville ha kassetten.

»Tack.«

»Var rädd om den är ni snäll.«

Dörren till vardagsrummet gick upp och Christopher stod där och tittade på oss. Han såg inte alls bra ut. Hans hår klibbade i pannan, den ljusblå skjortan var genomsvettig framtill, och manchesterbyxorna var solkiga med bruna skorpor av smuts på slagen. Han stod lutad mot dörrposten, såg på Hassan, sedan på mig, och till och med genom hans matthet, genom hans sjukdom och långt utöver det kunde man se hans förakt, för att Hassan och jag kom bra överens, ett djupt känt förakt.

Jag tittade inte mer i backspeglarna. Vi åkte ytterligare tio minuter uppför berget och stannade framför en villa i norra Teheran. Huset var byggt på sluttningen, utsikten över staden här uppför var storslagen. Teheran var höljt i en brun dimma som blev gulaktig i de högre luftskikten och först därefter mörk. Tusen och åter tusen ljus glittrade på slätten nedanför oss.

Christopher och jag steg ur och ringde på dörren, Hassan parkerade Cadillacen på en sidogata. Jag såg hur han tände en cigarett, slog upp en tidning och började göra det bekvämt för sig i bilen.

Jag tittade neråt allén, längs raderna av lönnar som förlorade sig i dimman. Under tiden hade den orangeröda månen gått upp, några lysmaskar dansade omkring oss, de bodde i ginstbuskarna som växte i en brant bredvid gatan. Christopher slog efter lysmaskarna, men han träffade ingen.

»Låt dem vara.«

»Har du kanske någonting mer att säga som skulle kunna vara intressant på något vis?«

Han vände sitt ansikte mot mig. Munnen var inte vacker att se; det var som om han fått flera nya rynkor över en natt. Ögonen var febriga, i dag förstår jag att han redan då hade varit sjuk väldigt länge, mycket längre än jag trodde. Jag vände mig lite åt sidan, så att jag erbjöd honom min hals som angreppsytta. Det var en gest som jag ofta använde för att lugna honom, utan att han uppfattade gesten som sådan.

»Du kan överhuvudtaget inte föreställa dig hur mycket du tråkar ut mig«, sade han.

»Kärleken som en gång tycktes så enkel har hamnat i beråd. Det är ... det är ... vänta, det är Hafez Shiraz. *Rather fitting*, tycker du inte?«

»Vet du en sak? Du är mongoloid«, svarade Christopher.